

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Estancias Clínicas VI		Código	661G01030
Titulación	Grao en Enfermería			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos	Ter superadas as Estancias Clínicas I, II, III para poder cursar esta materia			
Departamento				
Coordinación	Grandio Ferreiro, María del CarmenGrandio Ferreiro, M. Carmen	Correo electrónico	mgrandiof@udc.escarmen.grandio@udc.es	
Profesorado	Grandio Ferreiro, M. Carmen	Correo electrónico	carmen.grandio@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Son Estancias Clínicas que corresponden ó nivel intermedio da aprendizaxe práctico clinica que teñen como finalidade integrar os coñecementos e habilidades adquiridas que lles permitan entender, comprender , diagnósticar e participar no deseño e desenvolvemento dun plano de coidados nas muller durante o seu ciclo reprodutivo e en diferentes situacións de saúde e desenvolver habilidades de comunicación efectiva cas mulleres, familias e equipo.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A62	Integrar os coñecementos, as habilidades e actitudes da enfermaría para dar a atención ás persoas nas diferentes situacións de saúde, baseados nos principios e valores profesionais, competencias de comunicación asistencial, razoamento clínico, xestión clínica e xuízo crítico asociados ás competencias descritas nos obxectivos xerais e as materias que conforman o título, en forma de rotatorio clínico independente e con avaliación final de competencias; nos Centros de Saúde, Hospitais e outros centros asistenciais.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa nun equipo interdisciplinar.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva en un entorno de traballo.
B8	Capacidade de análise e sínteses.
B9	Capacidade de aplicar os coñecementos na práctica.
B10	Capacidade para adaptarse ás situacións novas.
B11	Capacidade e habilidade de xestión da información.
B12	Capacidade para organizar e planificar.
B13	Toma de decisións.
B14	Habilidades interpersonais.
B15	Capacidade para comunicarse con persoas non expertas na materia.
B16	Coñecer e apreciar a diversidade e a multiculturalidade.
B19	Coñecementos de informática relativos ao ambiente de estudio.
B20	Sensibilidade cara a temas medioambientais.
B22	Capacidade para motivarse e motivar a outros.
B24	Fomentar e aplicar os dereitos fundamentais e a igualdade entre homes e mulleres.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C10	CB2.- Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos a seu traballo ou vocación de unha forma profesional y posúan as competencias que solen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
C11	CB3.- Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
C12	CB4.- Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Cooperar co equipo asistencial sanitario e/ou socio-sanitario das unidades de atención á muller (díada nai fillo/a).		A62	C1
		B1	C3
		B2	C4
		B3	C7
		B4	C10
		B5	C11
		B6	C12
		B7	
		B8	
		B9	
		B10	
		B11	
		B12	
		B13	
		B14	
		B15	
		B16	
		B19	
		B20	
		B22	
		B24	

Desenvolver estratexias de comunicación efectiva coas mulleres atendidas, os seus familiares e grupos.	A62	B1	C1
		B2	C3
		B3	C4
		B4	C7
		B5	C10
		B6	C11
		B7	C12
		B8	
		B9	
		B10	
		B11	
		B12	
		B13	
		B14	
		B15	
		B16	
		B19	
		B20	
		B22	
		B24	
Aplicar o proceso de atención de enfermaría integrando os coñecementos dos probelmas de saúde das mulleres (díada nai-fillo/a) nas diferentes etapas do ciclo vital. Colaborar/Executar con habilidade as intervencións de enfermaría garantindo a seguridade.	A62	B1	C1
		B2	C3
		B3	C4
		B4	C7
		B5	C10
		B6	C11
		B7	C12
		B8	
		B9	
		B10	
		B11	
		B12	
		B13	
		B14	
		B15	
		B16	
		B19	
		B20	
		B22	
		B24	

Actuar segundo os principios éticos e legais que guían a profesión. Cumprir as normas de funcionamento das institucións sanitarias.	A62	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B19 B20 B22 B24	C1 C3 C4 C7 C10 C11 C12

Contidos	
Temas	Subtemas
Prácticas clínicas tuteladas, realizadas en unidades de coidado a muller durante o proceso de xestación, parto, posparto ou unidades de coidado relacionadas coa patoloxía obstétrica-xinecolóxica.	

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Prácticas clínicas	A62 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B19 B20 B22 B24 C1 C3 C4 C7 C10 C11 C12	120	0	120
Solución de problemas	A62 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B19 B20 B22 B24 C1 C3 C4 C7 C10 C11 C12	0	25	25
Presentación oral	A62 B1 B2 B3 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B14 B15 B22 C1 C3 C4 C7 C12	3	0	3

Actividades iniciais	A62 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B19 B20 B22 B24 C1 C3 C4 C7 C10 C11 C12	1	0	1
Atención personalizada		1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas clínicas	Proceso instruccional que ten lugar en institucións sanitarias nas que os estudantes observan e participan nas actividades clínicas, co fin de proporcionarles as oportunidades que supoñan a aplicación de feitos, teorías e principios relacionados coa práctica enfermeira. O proceso de aprendizaxe nesta materia baséase na realización dun rotatorio de prácticas nunha unidade de atención a muller (ou diada nai fillo/a) no proceso de xestación, parto e posparto. Desenvólvense no 1º cuatrimestre do cuarto curso e teñen como finalidade capacitar aos estudantes para identificar os problemas de saúde das mulleres (díada nai-fillo/a) e colaborar na planificación, execución e avaliación dos coidados aplicados a ditas persoas e as súas familias. Os rotatorios clínicos realizaranse no Complexo Hospital Universitario da Coruña-Teresa Herrera ou centro de saúde. As prácticas realizaranse en quendas rotatorias de mañá e tarde.
Solución de problemas	Actividade encamiñada a promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes na que éstos seleccionan unha situación clínica concreta co fin de valorar, identificar e planificar os problemas de saúde que será exposta verbalmente, aos outros estudantes e ó profesor.
Presentación oral	Actividade na que o estudante expón verbalmente, ós outros estudantes e ó profesor, a resolución da situación clínica seleccionada.
Actividades iniciais	Actividades que se leva a cabo antes do inicio das prácticas clínicas no entorno hospitalario. Realizarase unha sesión na aula na que se especificarán tódolos aspectos necesarios para o correcto desenvolvemento da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas clínicas Solución de problemas	A atención personalizada relacionada coas Prácticas clínicas ten como finalidade atender as consultas dos estudantes relacionadas co seguimento e avaliación dos coñecementos, actitudes, valores e habilidades que o estudante deben acadar. Farase de forma individualizada, ben de xeito presencial, ou a través do correo electrónico. A atención personalizada relacionada coa Solución de problemas ten como finalidade orientar ós estudantes na realización e presentación das situacións clínicas. O seguimento farase de forma individual ou en pequenos grupos, ben de maneira presencial, ou a través do correo electrónico.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Prácticas clínicas	A62 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B19 B20 B22 B24 C1 C3 C4 C7 C10 C11 C12	Realizarase unha avaliación continuada a través dos criterios ou indicadores establecidos para a valoración das competencias. A asistencia é obrigatoria.	50

Solución de problemas	A62 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B19 B20 B22 B24 C1 C3 C4 C7 C10 C11 C12	O estudante traballará sobre un caso real da actividade profesional para comprender a situación e desenvolver as intervencións precisas e alcanzar os resultados establecidos en base a dito caso. A presentación é obrigatoria. Criterios de avaliación: 1. Presentación oral e escrita: 2 puntos. 2. Capacidade de síntese: 2 puntos. 3. Razoamento clínico: 5 puntos. Correcta formulación dos DdE e selección de resultados. Argumenta a selección das intervencións e identifica os puntos de vista diferentes, con base á evidencia científica. Establece criterios para avaliar a efectividade das intervencións. 4. Aportación persoal: 1 puntos.	45
Presentación oral	A62 B1 B2 B3 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B14 B15 B22 C1 C3 C4 C7 C12	O plano de coidados realizado durante o rotatorio presentárase obrigatoriedade de xeito oral e empregando apoio audiovisual. Criterios de avaliación: 1. Emprega terminoloxía científica. 2. Adáptase ó tempo establecido. 3. Exprésase verbalmente con fluidez. 4. Utiliza os recursos tecnolóxicos ó seu alcance para a exposición. 5. Demostra actitude de escoita e respecto polas aportacións dos outros estudantes.	5

Observacións avaliación

A aplicación das

porcentaxes na avaliación final para a superación da materia quedará suxeita a que cada unha das metodoloxías que computen na avaliación sexan superadas polo estudante segundo os criterios que se establezan.

Dado que a asistencia ás prácticas clínicas é obrigatoria, as ausencias deberán xustificarse de acordo a normativa xeral do Centro relativa as Estancias Clínicas. Estas serán recuperadas ó remate dos rotatorios establecidos, e antes da data de peche das actas. As faltas non xustificadas serán valoradas segundo o especificado na normativa xeral do Centro.

As datas e os horarios nos que cada estudante realizará as prácticas clínicas publicaranse no taboleiro da Escola antes do inicio das mesmas.

Ó finalizar o periodo de prácticas clínicas os estudantes deberán presentar a Memoria segundo se especifica no regulamento de Estadías Clínicas.

Avaliación 2ª oportunidade: Dado que a practica clinica e unha actividade presencial, non recuperable, os estudantes so poderán empregar a 2ª oportunidade para recuperar as activiades relativas a solución de problemas.

Adianto de oportunidade e estudantes con matricula parcial, dado que a practica clínica e unha actividade presencial, non recuperable, non e posible establecer unha avaliación diferente para estes casos.

Naqueles casos, nos que por ausencia da supervisora da unidade, exista dificultade no seguemento/evaluación dos estudantes utilizarase unha ficha de asistencia que portará o/a estudante e que asinarán as/os enfermeiras/os coas que se atopen rotando.

Fontes de información

Bibliografía básica	Fernández del Castillo, I. La nueva revolución del nacimiento. El camino hacia un nuevo paradigma. Editorial Ob Stare. 2014. González, C. Un regalo para toda la vida. Guía de la lactancia materna. Temas de Hoy; 2012. Torrens Sigalés RM, Martínez Bueno C. Enfermería de la mujer. Madrid: Ediciones DAE grupo Paradigma; 2009. Liedloff, J. El Concepto del Continuum. Editorial Ob Stare. 4ª ed. 2009. Claramunt, M.A. Parir sin miedo. El legado de Consuelo Ruiz Vélez-Frías. Editorial Ob Stare. 2009. Usandizaga JA. Tratado de obstetricia y ginecología. Vol.I. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 2008. Odent, M. El bebé es un mamífero. Editorial Ob Stare (2ª edic). 2007. Seguranyes Guillot G. Enfermería Maternal. Barcelona: Masson SA; 2006. Fernández del Castillo, I. La revolución del nacimiento. Ediciones Granica, SA. (edición en e-book). 2006. Smulders, B. Parto Seguro. Una guía completa. Ediciones Medici, SA. 2002. Smulders, B, Croon M. Embarazo seguro. La guía más completa y actual. Ediciones Medici, SA. 2001. The Boston Women's Health Book Collective. Nuestros cuerpos, nuestras vidas. Plaza & Janes Editores S.A. 2000. Small, M.F. Nuestros hijos y nosotros. Ediciones B Argentina s.a. 1999. Calais-Germain, B. El periné femenino y el parto. Anatomía para el movimiento. Editorial La Liebre de Marzo, S.L. 1998. NANDA International. Diagnósticos Enfermeros: Definiciones y Clasificación: 2015-2017. Barcelona: Elsevier; 2015. Li & Moorhead S, Johnson M, Maas ML, Swanson E. Clasificación de resultados de enfermería (NOC). 4ª ed. Barcelona: Elsevier; 2009. Bulechek GM, Butcher HK, McCloskey Dochterman J. Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC). 5ª ed. Barcelona: Elsevier; 2009. NANDA Internacional. Razonamiento crítico para alcanzar resultados de salud positivos. Barcelona: Elsevier; 2011. Complejo Hospitalario Universitario Juan Canalejo. Planes de Cuidados. A Coruña; 2002. Complejo Hospitalario Universitario A Coruña (CHUAC). Manual de Procedimientos de Enfermería do Complejo Hospitalario Universitario de A Coruña; 2008. Fistera: http://www.fistera.com http://www.guiasalud.es/ http://portal.guiasalud.es/GPC/GPC_472_Parto_Normal_Aguas_compl_cat.pdf https://www.nice.org.uk/guidance/cg192 https://www.nice.org.uk/guidance/cg190 https://www.nice.org.uk/guidance/cg45 https://www.nice.org.uk/guidance/cg4 http://www.ministeriodesalud.go.cr/.../lactancia/CNLM_guia_de_lactancia_mat http://www.msssi.gob.es/organizacion/sns/.../pdf/maternidadSaludCiencia.pdf http://www.guiasalud.es/GPC/GPC_533_Embarazo_AETSA_resum.pdf http://www.guiasalud.es/GPC/GPC_533_Embarazo_AETSA_compl.pdf http://www.guiasalud.es/GPC/GPC_560_Lactancia_Osteba_compl.pdf www.redets.msssi.gob.es/documentos/GPCLactancia_mujeres_Osteba.pdf
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía/661G01001
 Sistemas da información e comunicación en ciencias da saúde/661G01004
 Fundamentos da Enfermaría/661G01007
 Bases para a interpretación do coñecemento científico/661G01008
 Nutrición/661G01009
 Farmacoloxía/661G01011
 Ética profesional, marco legal e filosofía do coidado/661G01016
 Enfermaría materno-infantil/661G01018
 Fisioloxía/661G01105

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Estancias Clínicas IV/661G01028
 Estancias Clínicas VII/661G01031

Materias que continúan o temario
Practicum/661G01032
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías